

ИЗВЈЕШТАЈ

О ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

АГЕНЦИЈЕ ЗА СТАТИСТИКУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ЗА 2016. ГОДИНУ

Број: 01/02/03-07-16-1-697/17

Сарајево, јуни 2017. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА.....	3
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ.....	4
II	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ.....	6
III	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ.....	7
1.	Увод.....	7
2.	Реализација ранијих препорука.....	7
3.	Систем интерних контрола.....	8
4.	Буџет и извјештавање.....	9
5.	Извршење буџета.....	10
5.1.	Вишегодишњи капитални пројекат.....	11
6.	Биланс стања.....	13
7.	Јавне набавке.....	13
8.	Остало.....	15
9.	Коментари.....	15
	Прилози.....	16

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Агенције за статистику Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција)** за 2016. годину који обухватају: биланс стања, преглед прихода, примитака и финансирања, преглед расхода и издатака из буџета, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања и анализу извршења буџета – текстуални дио.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство Агенције одговорно је за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања, тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу проведене ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине¹ и примјењивим Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ИССАИ 1000–1810). Ови стандарди захтијевају да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји Агенције не садрже значајне погрешне исказе. Ревизија укључује обављање поступака у циљу прибављања ревизионих доказа о износима и објавама у финансијским извјештајима. Избор поступка је заснован на просудби ревизора, укључујући процјену ризика значајног погрешног приказивања у финансијским извјештајима услјед преваре или грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у циљу одабира ревизионих поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у сврху изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја. Ревизор такође оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и системе интерних контрола.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да осигуравају основ за наше мишљење.

¹ У складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине, Канцеларија за ревизију у оквиру финансијске ревизије проводи ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености.

Мишљење

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Агенције приказују фер и истинито, у свим материјалним аспектима, стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2016. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

У вези с ревизијом финансијских извјештаја Агенције, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са значајним законима и другим прописима којима се Агенција руководи.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Агенције је такође одговорно да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године осигурало намјенско, сврсисходно и законито кориштење средстава одобрених буџетом институције за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорност ревизора

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција БиХ и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.² Поред наведене одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације, у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Ова одговорност укључује обављање процедура како бисмо прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Агенције, према дефинисаним критеријумима, усклађено са законима и другим прописима.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да осигуравају основ за наше мишљење.

² Нови ISSAI 4000 је усвојен у децембру 2016. године и замјењује раније ISSAI 4000, 4100 и 4200.

Мишљење

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Агенције за 2016. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима којима су регулисане.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на:

- Низак степен реализације вишегодишњег капиталног пројекта и набавке опреме које се не могу довести у везу са основном намјеном пројекта (тачка 5.1. Извјештаја),
- Недостатке у процесу јавних набавки који се односе на отпочињање процедура након планираног рока, достављање обавјештења понуђачу о резултатима поступка након рока утврђеног прописима и техничку спецификацију возила на основу које се не може потврдити да је обезбијеђена потпуна конкуренција.

Сарајево, 30.06.2017. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Драган Вранкић, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Јасмин Пилица, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Ранко Крсман, с.р.

II КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине проводи ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

Критеријуми за ревизију:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину;
- Закон о финансирању институција БиХ;
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти;
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС);
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Правилник о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ;
- Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ.

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. Увод

Агенција је основана Законом о статистици Босне и Херцеговине³ као тијело надлежно за производњу, обраду, дистрибуцију и утврђивање статистичких података и статистичких информација, координацију статистичких дјелатности, развој и унапређење статистичке дјелатности, провођење европских интеграција и међународну кооперацију, пружање и дисеминација статистичких информација.

Радам Агенције руководи директор који представља Агенцију и дјелује у њено име, организује и обезбјеђује законито и ефикасно извршавање задатака Агенције. Директор има замјенике директора, који га замјењују у случају његове спријечености да обавља ту функцију. Директор и његови замјеници именују се у складу са одредбама Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине на период од четири године.

Законом о статистици БиХ утврђено је формирање Савјета за статистику. Савјет даје препоруке Агенцији у вези нацрта програма и плана рада и даје мишљења о истим, прати рад Агенције и даје препоруке Савјету министара БиХ о средствима која су Агенцији неопходна за испуњавање задатака из плана рада и програма, те помаже сарадњу између надлежних органа у циљу постизања највишег могућег квалитета статистике који задовољава потребе корисника на свим нивоима.

Сједиште Агенције је у Сарајеву, а успостављена је експозитура у Брчко дистрикту БиХ.

2. Реализација ранијих препорука

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Агенције за 2015. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала позитивно мишљење са скретањем пажње на недостатке у провођењу процедуре јавне набавке возила. У Извјештају су дате препоруке у циљу даљег унапређења пословања Агенције.

Агенција је доставила информацију о предузетим активностима на реализацији препорука датих у ревизорском извјештају за 2015. годину. Увидом у предузете активности, те освртом на реализацију датих препорука, утврдили смо сљедеће:

2.1. Реализоване препоруке

- Чланови Савјета за статистику именовани су у априлу 2017. године.

2.2. Препоруке чија је реализација у току

- Крајем године су започете активности на даљем успостављању система финансијског управљања и контроле чији наставак се очекује у 2017. години;

2.3. Нереализоване препоруке

- Техничка спецификација за набавку возила није поткријепљена анализом о могућности достављања понуда различитих произвођача возила;
- Није извршено физичко уклањање расходованих средстава;

³ Службени гласник БиХ број: 26/04 и 42/04

- У рјешавање питања располагања некретнином Агенције укључене су надлежне институције, а активности на коначном утврђивању статуса још нису окончане.

3. Систем интерних контрола

Агенција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност послова са законима и другим прописима.

Недостаци система интерних контрола које смо утврдили процесом ревизије односе се на следеће:

- У појединим случајевима захтјеви за стимулацију нису поднесени у складу са интерним правилником Агенције (недостају потписи руководиоца сектора), а образложења су уопштена и без детаљнијег навођења који интензивни послови или послови ванредног обима су били основ за исплату;
- У тестираном узорку смо утврдили да у појединим путним налозима није наведен датум правдања, да није наведен износ примљене аконтације, да аконтација није ни тражена ни одобрена а на налогу се води као исплаћена, у мањем броју случајева нема потписа благајника или особе која одобрава обрачун или подносиоца обрачуна. Приликом путовања у иностранство службеним или приватним возилом или јавним превозом не наводи се вријеме преласка границе, а у појединим случајевима се не слажу подаци из позивног писма организатора о трошковима које падају на његов терет са стварно обрачунатим трошковима у путном налогу;
- Трошкови електричне енергије у закупљеном пословном простору су евидентирани на основу рекапитулације коју је достављао закуподавац, али без достављене фотокопије рачуна испоручиоца електричне енергије;
- Код уговора о дјелу који су реализовани из програма посебне намјене утврђене су међусобне неусаглашености између датума уговора и рока за завршетак посла и периода за који је утврђена накнада (нпр. уговори за обављање телефонског интервјуисања закључени су 18.05.2016.године са роком завршетка послова до 20.05.2016.године, а накнада утврђена на мјесечном нивоу).

Све напријед наведено указује на потребу унапређења система интерних контрола и отклањања наведених недостатака.

Организација и руковођење:

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста из 2006. године утврђена је унутрашња организација Агенције и радна мјеста за 192 извршиоца. Законом о буџету институција БиХ за 2016. годину је одобрен број од 117 запослених. На 31.12.2016. године у Агенцији је попуњено 117 радних мјеста, с тим да два запослена користе плаћено одсуство из службе. У току ревизије су нам презентиране информације да постојећа систематизација у организационом смислу, као и по питању попуњености, не задовољава потребе и обезбјеђење потпуне надлежности Агенције. На основу података о систематизованим и попуњеним радним мјестима уочили смо да у већини сектора нису попуњена радна мјеста руководиоца, као и да одређени број запослених

посједује рјешења на једно радно мјесто, а обавља послове другог радног мјеста, што може утицати на ефикасно обављање послова.

Процедура усаглашавања описа радних мјеста, покренута у 2015. години, није окончана до краја године, а према информација добијеним у завршној ревизији, Агенција је у фази припреме финалне верзије која ће бити упућена на давање мишљења и усвајање.

Препоручујемо Агенцији да оконча активности на усаглашавању Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији са важећим одлукама Савјета министара БиХ.

Финансијско управљање и контрола:

У циљу успостављања система финансијског управљања и контроле у складу са Законом о финансирању институција БиХ, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ, Агенција је крајем године именовала радну групу за финансијско управљање и контролу, а почетком 2017. године је донесен акциони план са активностима и роковима за реализацију којим су дефинисани рокови за одређене активности започела за њихову реализацију.

Агенција је попунила образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2016. годину и доставила Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ.

Препоручујемо наставак активности на успостављању система финансијског управљања и контроле.

Интерна ревизија:

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ⁴ и Одлуци о критеријима за успоставу јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁵, интерну ревизију у Агенцији обавља интерна ревизија успостављена у Министарству финансија и трезора БиХ. У 2016. години обављене су ревизије накнадног праћења реализације раније датих препорука у извјештајима интерне ревизије.

4. Буџет и извјештавање

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2016. годину⁶ Агенцији су одобрена средства у износу од **4.569.000 КМ** у оквиру којих су укључена средства у износу од 100.000 КМ из трансфера Брчко дистрикта и средства за реализацију вишегодишњег капиталног пројекта у износу од 16.862 КМ.

Средства одобрена буџетом су коригована за износ од 2.148.329 КМ која се састоје од пренесених средства вишегодишњег пројекта (879.314 КМ), средстава новчаних

⁴ Службени гласник БиХ, број 27/08, 32/12

⁵ Службени гласник БиХ, број 49/12

⁶ Службени гласник БиХ број 101/15

донација и трансфера других нивоа власти (укупно 1.229.684 КМ)⁷, средстава одобрених за суфинансирање из ИПА 2008 (10.735 КМ)⁸ и средстава остварених продајом возила (28.596 КМ). Са извршеним корекцијама укупан расположиви буџет је износио **6.717.329 КМ**.

Министарство финансија и трезора БиХ одобрило је реструктурисање којим су одобрена средства за капиталне издатке у износу од 21.404 КМ, смањењем на позицијама текућих издатака. У захтјеву за реструктурисање је наведено да ће се на тај начин обезбиједити разлика средстава између оствареног прилива од продаје возила (28.596 КМ) и износа до ког Агенција може извршити набавку према подзаконским прописима.

Агенција је сачинила и доставила Годишњи финансијски извјештај за 2016. годину надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року. Извјештај о раду за 2016. годину Агенција је доставила Савјету министара БиХ 31.01.2017. године, те до окончања завршне ревизије нису добили информацију да ли је извјештај разматран и усвојен.

5. Извршење буџета

У Годишњем извјештају Агенције за 2016. годину, исказани су расходи у износу од 4.917.668 КМ, што у односу на укупан буџет представља остварење од 73 %. На низак степен реализације укупног буџета утицала је реализација вишегодишњег капиталног пројекта и реализација пројекта који се финансирају из новчаних донација и трансфера других нивоа власти.

Најзначајнији издаци реализовани из буџетских средстава односе се на бруто плате и накнаде (3.241.730 КМ), накнаде трошкова запослених (305.976 КМ), путне трошкове (105.144 КМ), издатке телефонских и поштанских услуга (47.367 КМ), унајмљивање имовине и опреме (213.712 КМ), уговорене услуге (53.317 КМ) и набавку опреме (49.996 КМ).

Преглед расхода буџета приказан је у Табели I у прилогу извјештаја.

Бруто плате и накнаде из плата исказане су у износу од 3.241.730 КМ, од чега нето плате и накнаде износе 1.898.492 КМ, а порези и доприноси износе 1.343.238 КМ. Исплаћене бруто плате и накнаде се односе на просјечан број од 116 запослених.

Накнаде трошкова запослених износе 305.976 КМ, а односе се на превоз на посао и са посла (82.363 КМ), топли оброк (127.572 КМ), регрес за годишњи одмор (34.500 КМ), јубиларне награде (10.790 КМ), помоћ у случају смрти (9.960 КМ) и порези и доприноси на накнаде (31.007 КМ).

Путни трошкови реализовани су у износу од 105.144 КМ, а састоје се од трошкова путовања у земљи (16.122 КМ) и у иностранству (89.022 КМ). Трошкови у иностранству

⁷ Укупан износ средстава се састоји од средстава пренесених из 2015. године (891.858 КМ) и нових уплата извршених у току године (337.826 КМ)

⁸ Пренесена средства из 2015. године (39.419 КМ) умањена су за поврат средстава у 2016. години (28.684 КМ)

се односе на учешће на међународним и регионалним састанцима, присуствовању стручним семинарима и радионицама, студијске посјете и слично.

Трошкови унајмљивања имовине и опреме реализовани су у износу од 213.712 КМ и односе се на закуп канцеларијског простора за смјештај организационог дијела Агенције. Унајмљивање простора за смјештај пописног материјала реализовано је из средстава вишегодишњег капиталног пројекта и трансфера Брчко дистрикта за финансирање пописних активности (детаљније у тачки 5.1. Извјештаја).

Уговорене услуге реализоване су у износу од 53.317 КМ, од чега су значајнији издаци настали по основу ангажовања путем уговора о дјелу за послове чишћења и одржавања (27.035 КМ).

Новчане донације и трансфери других нивоа власти реализовани су у укупном износу од 323.206 КМ или 24% расположивог буџета. У оквиру расположивог износа донација су исказана средства гранта Европске комисије у износу од 468.175 КМ, која ће се вратити Европској комисији након извјештаја њихове ревизије и достављања инструкције за поврат.

Током ревизије констатовали смо сљедеће недостатке:

5.1. Вишегодишњи капитални пројекат

Агенција је у току године располагала са средствима вишегодишњег капиталног пројекта „Попис становништва“ у износу од 896.176 КМ која су намјенском структуром за 2016. годину планирана за текуће и капиталне издатке. Укупна реализација издатака у оквиру пројекта износи 425.549 КМ (47% расположивих средстава), а структуру планираних и реализованих издатака дајемо у сљедећој табели:

Опис	Планирано	Реализовано
Бруто плате и накнаде	187	0
Путни трошкови	24.740	4.637
Издаци телефонских и поштанских услуга (ПТТ)	354	0
Набавка материјала	48	0
Издаци за услуге превоза и горива	45.569	4.548
Унајмљивање имовине и опреме	303.879	303.107
Издаци за текуће одржавање	66.926	0
Издаци осигурања, банкарских услуга	390	22
Уговорене услуге	239.904	92.520
Набавка грађевина	30.000	0
Набавка опреме	108.785	825
Набавка сталних средстава у облику права	75.396	19.890
Укупно издаци	896.178	425.549

У анализи достављеној уз Извјештају о извршењу буџета нису наведени разлози ниске реализације пројекта на појединим позицијама, а према усменим информацијама, није се указала потреба за реализацијом неких издатака (услуге превоза), издаци су финансирани из других извора (издаци за текуће одржавање), или се реализација издатака очекује у наредном периоду (уговорене услуге-услуге штампања).

Капитални издаци нису реализовани у планираном обиму јер није покренута процедура набавке (комуникациона мрежна опреме планирана на позицији набавке грађевина), започета процедура није окончана до краја године (набавка опреме) или нису извршене услуге по закљученим уговорима (набавка сталних средстава у облику права). У Агенцији очекују да ће се набавка опреме реализовати у наредном периоду, односно до окончања периода у коме је одобрено трајање вишегодишњег капиталног пројекта. Према усменим информацијама, сви подаци у вези са пописом су објављени у марту 2017. године, те преостају послови око дизајна публикација и штампање. *С тим у вези, мишљења смо да се даља реализација појединих издатака (набавка опреме) у оквиру пројекта не може довести у директну везу са остваривањем основних циљева пројекта (попис становништва и објављивање резултата пописа), јер је већина активности већ реализована.* Уколико је набавка опреме била неопходна за реализацију активности пројекта, исту је требало набавити у периоду када су активности које изискују употребу опреме биле значајније, а на овај начин се стиче утисак да ће се опрема планирана у оквиру пројекта искористити за занављање опреме Агенције која би уобичајено требала бити финансирана из редовног буџета Агенције.

Реализовани издаци у оквиру пројекта се односе на сљедеће:

Унајмљивање имовине и опреме се односи на закуп простора за складиштење пописног материјала и исти су реализовани у укупном износу од 451.143 КМ, од чега је износ од 303.107 КМ реализован из средстава вишегодишњег пројекта, а износ од 148.036 КМ из средстава трансфера Брчко дистрикта за реализацију активности пописа становништва.

Уговорене услуге реализоване су у износу од 92.520 КМ, а значајније се односе на услуге штампања (10.142 КМ), издатке за рад Централног пописног бироа (41.309 КМ) и издаци по основу уговора о дјелу (22.315 КМ). У одлуци о новчаној накнади члановима Централног пописног бироа наведено је да чланови имају право на мјесечну накнаду до момента извршења задатака и да мандат чланова траје док се не окончају пописне активности.⁹ У документима није наведено шта се, у смислу трајања мандата, може сматрати окончањем пописних активности. Имајући у виду констатацију Централног пописног бироа са сједнице од 24.11.2016. године да су у току завршне активности око пописа, требало би очекивати финализирање активности и сачињавање извјештаја којим би се практично окончао и мандат чланова Централног пописног бироа.

Набавка сталних средстава у облику права реализована су у износу од 19.890 КМ, а односе се на услуге развоја софтвера. За услуге развоја софтвера портала за објаву података закључен је 05.11.2015. године уговор у износу од 59.670 КМ (са ПДВ-ом), а у априлу 2016. године су анексом уговора измијењени услови плаћања по фазама развоја софтвера. Уговором је утврђено да се комплетна испорука (стављање у функцију софтвера) извршити у року и у договору са запосленима Агенције задуженим за имплементацију. До краја 2016. године окончана је I фаза, а кашњење у реализацији преосталих фаза развоја софтвера у Агенцији су правдали објективним разлозима, односно кашњењем у објави података.

⁹ Утврђена мјесечна накнада за чланове износи 350 КМ, а за секретара 200 КМ

6. Биланс стања

Актива Агенције се односи на готовину, краткорочна потраживања и залихе (10.076 КМ) и стална средства исказана по садашњој вриједности (687.205 КМ). Пасива се односи на краткорочне текуће обавезе и разграничења (398.267 КМ) и изворе средства (687.205 КМ). Значајније ставке пасиве односе се на краткорочне текуће обавезе (60.545 КМ), обавезе према запосленима по основу плата и накнада (287.726 КМ) и краткорочна разграничења на којима је укалкулисана обавеза по уговору о набавци возила (49.996 КМ). Обавезе за плате и накнаде из децембра 2016. године и обавезе према добављачима су измирене у јануару 2017. године.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу извјештаја.

У току године није ријешено питање расходованих средстава у смислу њиховог физичког уклањања, а Агенција планира у наредном периоду извршити детаљну анализу да ли се поједини дијелови расходоване опреме могу користити као резервни дијелови.

Препоручујемо Агенцији, да у складу са раније датим препорукама, ријешу питање расходованих средстава и физичко уклањање истих из просторија Агенције.

7. Јавне набавке

Планом набавки и измјенама и допунама обједињене су набавке роба и услуга које се набављају из буџетских средстава, средстава вишегодишњег пројекта и осталих извора.

На основу података о започетим и реализованим поступима јавних набавки констатовали смо да поједини поступци јавних набавки нису започети према планираној динамици (почетак поступка планиран за март, процедуре покренуте у априлу, септембру и новембру 2017. године) :

- набавке компјутерског, канцеларијског и материјала за чишћење планиране у марту, поступци покренути у априлу,
- набавка веб портала планирана у априлу, поступак покренут у септембру,
- набавка компјутерске опреме планирана у марту, поступак покренут у новембру 2016. године.

Такође смо уочили да су радње након покретања поступка па до закључења уговора у неким поступцима трајале доста дуго, због чега су поступци окончани закључивањем уговора крајем године (веб портал) и у мају 2017. године (компјутерска опрема)¹⁰. Касно покретање процедура набавки планираних на капиталним издацима је утицало и на степен реализације вишегодишњег капиталног пројекта у оквиру ког су била планирана средства за ове набавке, те се може поставити и питање стварних потреба за набавкама за која су обезбијеђена средства а исте започињу крајем године.

¹⁰ Набавка компјутерске опрема окончана је закључивањем уговора у мају 2017. године, те није био обухваћен поступцима ревизије за 2016. годину

Мишљења смо да је потребно посветити више пажње реалном планирању рокова за отпочињања процедура, те обезбиједити услове да се поступци започну у периоду када су планирани, уколико за пролонгирање рокова не постоје објективни разлози на које Агенција није имала утицаја.

Поред наведеног, у тестираним процедурама смо уочили недостатке који се односе на следеће:

Код **набавке веб портала** смо уочили недостатке који се односе на рокове за обавјештење понуђача о резултатима поступка јавне набавке. Отварање једне пристигле понуде извршено је у року који је дефинисан тендерском документацијом (22.09.2016. године), те је након оцјене понуде и препоруке комисије донесена одлука о избору најповољније понуде, која носи исти датум као и препорука о избору (21.10.2016. године). Обавјештење понуђача о резултату поступка је достављено 06.12.2016. године, па се на основу датума обавјештења може констатовати да *није испоштован законски рок за достављање обавјештења*. У обавјештењу је наведено да је одлука о избору од 21.10.2016. године потписана 06.12.2016. године (за поменуто није презентиран доказ да је одлука заиста тада потписана). Уговорена вриједност набавке износи 46.858 КМ (са ПДВ-ом), а уговор је у Агенцији потписан 28.12.2016. године, а планирани рок испоруке је три мјесеца од датума потписивања уговора који је добављач потписао 05.01.2017. године. Мада се у конкретном случају ради о резултатима поступка у коме је учествовао само један понуђач, те по том основу није било жалби као кад у поступку учествује више понуђача, сматрамо да је и у овом случају требало водити рачуна о законским роковима који се односе на обавјештавање понуђача.

Препоручујемо Агенцији да у свим поступцима набавки обезбиједи услове за поштовање законских рокова, па и у случајевима када у поступку учествује само један понуђач.

Техничка спецификација за **набавку возила** садржи основне техничке карактеристике које понуђено возило треба да испуњава, а за поједине остале карактеристике се не може потврдити оправданост наведених захтјева (погон на сва четири точка-4x4, запремина пртљажника минимално 620 л и боја возила црна металик), нити на који начин исти доприносе квалитету предмета набавке. Осим тога, уз наведене захтјеве није обезбијеђена анализа да исти могу бити обухваћени понудама различитих добављача. Тендерску документацију су, поред понуђача којима је упућен конкурентски захтјев, преузела још три понуђача, а у поступку је достављена само један понуда у износу од 49.996 КМ (са ПДВ-ом).

Препоручује се Агенцији да при оваквим и сличним набавкама треба избјегавати навођење техничких карактеристика које нису неопходне са становишта редовне употребе, јер би исте могле бити ограничавајући фактор за остварење конкуренције.

Ревизијом процеса набавки смо уочили да Агенција објављује план набавки и обавјештења о поступцима набавки на својој интернет страници, у оквиру садржаја у коме се објављују вијести Агенције, па најважнији подаци о набавкама нису систематични и тешко их је пронаћи на једноставан начин.

Препоручујемо Агенцији да размотри могућности објављивања неопходних информација који ће корисницима омогућити ефикасније кориштење података о набавкама Агенције.

8. Остало

- **Судски спорови**

Према презентираним информацијама, Агенција је тужена страна у четири судска спора чија је укупна вриједност износи 165.720 КМ. Три судска спора у вриједности од 34.529 КМ се односе на групне тужбе запослених по основу дуга за прековремени рад на активностима пописа (тужбе су из 2015. године). Четврти спор односи се на тужбу из 2014. године коју је покренуо добављач ради исплате и накнаде штете у вриједности 139.191 КМ по којој је у току жалбени поступак на првостепену пресуду донесену у корист тужиоца.

Носилац активности у спору који је покренула Агенција ради рјешавања статуса некретнине на којој је као носилац права располагања уписан Федерални завод за статистику је Правобранилаштво БиХ. Током ревизије смо информисани да је Агенција у контакту са носиоцем активности који предузима одређене радње ради рјешавања спора.

9. Коментари

Агенција је у остављеном року доставила коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2016. годину. Уз коментаре нису достављени нови докази који би утицали на измјену налаза и мишљења у коначном Извјештају о ревизији. О наведеном смо обавијестили Агенцију у одговору на достављене коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији који је достављен уз коначан Извјештај о ревизији за 2016. годину.

Вођа тима за финансијску ревизију

Сњежана Баштинац, с.р.

Чланови тима за финансијску ревизију

Фатима Механовић, с.р.

Аднан Мухаремагић, с.р.

Руководилац Одјељења за финансијску ревизију

Миро Галић, с.р.

Руководилац Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета

Драгољуб Ковинчић, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2016. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2016. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2016. годину

Назив институције: Агенција за статистику Босне и Херцеговине

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађива- ња буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	4.452.138	-21.404	4.430.734	4.108.182	93
Бруто плате и накнаде	3.357.000	0	3.357.000	3.241.730	97
Накнаде трошкова запослених	375.000	0	375.000	305.976	82
Путни трошкови	120.000	-11.404	108.596	105.144	97
Издаци телефонских и пошт.услуга	80.000	0	80.000	47.368	59
Издаци за енергију и ком.услуге	70.000	0	70.000	67.508	96
Набавка материјала	70.000	-10.000	60.000	27.905	47
Издаци за услуге превоза и горива	20.000	0	20.000	14.693	73
Унајмљивање имовине и опреме	220.000	0	220.000	213.712	97
Издаци за текуће одржавање	60.000	0	60.000	28.145	47
Издаци за осигурање	7.000	0	7.000	2.685	38
Уговорене и друге посебне услуге	73.138	0	73.138	53.317	73
2. Капитални издаци	0	50.000	50.000	49.996	100
Набавка земљишта	0	0	0	0	0
Набавка грађевина	0	0	0	0	0
Набавка опреме	0	50.000	50.000	49.996	100
Набавка осталих сталних средстава	0	0	0	0	0
Реконструкција и инвестиционо одрж.	0	0	0	0	0
3. Текући грантови	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
4. Вишегодишња капитална улагања	16.862	879.314	896.176	425.549	47
Буџет за Попис становништва 2013 - ВКУ 0402190	16.862	879.314	896.176	425.549	47
5. Новчане донације	100.000	1.229.684	1.329.684	323.206	24
Проширени ХБС – 0402100	0	12.404	12.404	0	0
Остале донације – 0402070	0	377.269	377.269	62.210	16
Донација Владе Брчко Дистрикта - 0402130	100.000	201.742	301.742	102.712	34
Грант Европске комисије - 0402140	0	468.175	468.175	0	0
Донација Владе БД - Попис 2013 - 0402150	0	148.036	148.036	148.036	100
ЕССПРОС – 0402180	0	0	0	0	
АПЕД – 0402200	0	10.248	10.248	10.248	100
Трансфер ФЗС – 0402170	0	11.811	11.811	0	0
Трансфер РЗС – 0402160	0	0	0	0	
6. Суфинансирање	0	10.735	10.735	10.735	100
ИПА 2008 Твиннинг – 0402120	0	10.735	10.735	10.735	100
Укупно (1+2+3+4+5+6)	4.569.000	2.148.329	6.717.329	4.917.668	73

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило дана 02.03.2016. године.

Директор:
мр Велимир Јукић

Биланс стања на дан 31.12.2016. године

Назив институције: Агенција за статистику Босне и Херцеговине

Табела II

Опис	31.12.2015.	31.12.2016.	Индекс 3/2
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	151.517	10.076	7
Новчана средства	8.432	5.176	61
Краткорочна потраживања	4.545	4.900	108
Краткорочни пласмани			
Интерни финансијски односи	138.540	0	0
Залихе			
Краткорочна разграничења			
2. Стална средства	1.025.927	687.205	67
Стална средства	3.002.140	2.830.886	94
Исправка вриједности	1.976.213	2.143.681	108
Неотписана вриједност сталних средстава	1.025.927	687.205	67
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	1.177.444	697.281	59

3. Краткорочне обавезе и разграничења	558.967	398.267	71
Краткорочне текуће обавезе	98.086	60.545	62
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	322.341	287.726	89
Интерни финансијски односи			
Краткорочна разграничења	138.540	49.996	36
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	1.025.927	687.205	67
Извори средстава	1.025.927	687.205	67
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	1.584.893	1.085.472	68
------------------------------	------------------	------------------	-----------

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен

Руководство је Биланс стања одобрило дана 02.03.2016. године

Директор:
мр Велимир Јукић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ИССАИ 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Агенције за статистику Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Агенција) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2016. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ („Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 25/15 и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ (протокол Министарства финансија и трезора БиХ број 01-08-02-1-1515-1/15 од 04.02.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину (Службени гласник БиХ број 101/15) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Агенције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије.
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи;

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, _____

Директор

Велимир Јукић